

Article Date	Headline / Summary	Publication
29 Jun 2026	The Growing Importance of 'OPD Cover'	Maharashtra Times (Marathi)

पावसाळ्यात डेंग्यू, मलेरिया, चिकुनगुनिया आणि टायफॉइडचा धोका वाढतो. अशा वेळी उपचारांचा सर्वाधिक खर्च हॉस्पिटलमध्ये नव्हे, तर डॉक्टरांच्या भेटी, चाचण्या आणि औषधांवर होतो. त्यामुळे आरोग्य विम्यातील 'ओपीडी कव्हर' हे आर्थिक संरक्षणाचे कवच ठरू शकते.

अमरनाथ सक्सेना

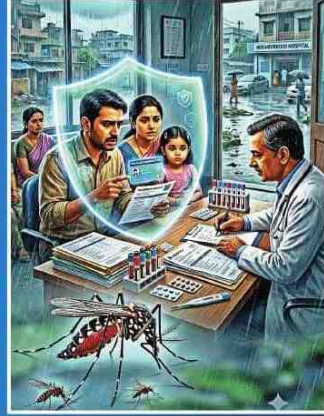
Matawealth@
timesofindia.com

आपल्याकडील पावसाळा हा केवळ एक ऋतू नसून, सार्वजनिक आरोग्याच्या दृष्टीने अत्यंत महत्वाचा काळ असतो. दरवर्षी जून ते नोव्हेंबर या कालावधीत ठिकठिकाणी साचणारे पाणी, तुंबलेली गटारे आणि वातावरणातील ओलावा यांमुळे हंगामी आजारांचा मोठ्या प्रमाणावर प्रसार होतो.

'नॅशनल सेंटर फॉर व्हेक्टर बॉन डिजीजेस कंट्रोल'च्या आकडेवारीनुसार, देशात सन २०२५मध्ये डेंग्यू, चिकुनगुनिया, मलेरिया आणि टायफॉइड या आजारांचे मिळून अंदाजे ११.५० लाख रुग्ण आढळले. पैकी एकट्या डेंग्यूचे १.२१ लाखांहून अधिक रुग्ण होते. त्यामध्ये दक्षिण भारताचा वाटा देशाच्या एकूण रुग्णसंख्येच्या जवळपास ४४ टक्के होता. यावरून या भागात डासांमुळे होणाऱ्या हंगामी आजारांचा धोका किती जास्त आहे, हे दिसून येते. चिकुनगुनिया ही देखील सार्वजनिक आरोग्यापुढील एक मोठी समस्या असून, २०२५मध्ये त्याचे सुमारे २.१३ लाख रुग्ण आढळले. ऑगस्ट २०२५पर्यंत १.०८ लाखांहून अधिक रुग्णांची नोंद झाली होती.

मलेरियाचे आक्यानदेखील वाढल्याचे सातत्याने पाहायला मिळते. गेल्या वर्षी जवळपास २.३२ लाख रुग्णांची नोंद झाली. याव्यतिरिक्त, आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालयाच्या माहितीनुसार, टायफॉइड हा देशातील सर्वात जास्त काळ टिकणारा जलजन्य आजार आहे. या आजाराच्या जवळपास ५.६७ लाख रुग्णांची नोंद झाली.

एकत्रितपणे, हे सर्व आजार सर्वसामान्य कुटुंबांवर आरोग्याचा आणि आर्थिक खर्चाचा मोठा बोजा टाकतात. त्यामुळे बरे होण्यापूर्वी अनेकदा डॉक्टरांच्या चकरा माराव्या लागतात, चाचण्या कराव्या लागतात, औषधे आणि फॉलो-अप व्हिजिट्सवर मोठा खर्च होतो. ताप, अंगदुखी, थकवा किंवा पोटाचा संसर्ग झाल्यावर सामान्यतः सुरुवातीला क्लिनिकमध्ये जाऊन डॉक्टरांचा सल्ला

'ओपीडी कव्हर'चे वाढते महत्त्व

घेतला जातो. त्यानंतर आजाराच्या तीव्रतेनुसार चाचण्या, औषधे आणि वारंवार फॉलो-अप होतात. येथूनच खिसा हलका होण्यास सुरुवात होते आणि नेमक्या याच ठिकाणी 'ओपीडी कव्हर' तुम्हाला आर्थिक आधार देते.

'ओपीडी कव्हर' हाच योग्य उपाय का ?

बऱ्याच 'स्टॅंडर्ड हेल्थ इन्शुरन्स प्लॅन्स'ची रचना हॉस्पिटलायझेशनचा खर्च डोळ्यांसमोर ठेवून केलेली असते. मात्र, पावसाळ्यातील हंगामी आजारांसाठी अनेकदा हॉस्पिटलमध्ये दाखल होण्यापूर्वी वारंवार 'आउटपेजंट केअर'ची गरज पडते. 'ओपीडी' (बाह्यरुग्ण विभाग) लाभात डॉक्टरांचा सल्ला, निदान चाचण्या, औषधांचा खर्च, टेलिकन्सल्टेशन आणि प्रतिबंधात्मक हेल्थकेअर सपोर्ट यांसारख्या खर्चाचा समावेश करून ही दरी भरून काढण्यास मदत केली जाते. पावसाळ्यातील सर्वसामान्य 'व्हायरल फीव्हर'चे उदाहरण घेऊ या. ताप आणि थकवा आल्यामुळे एखादा रुग्ण सुरुवातीला डॉक्टरांकडे जातो, काही मूलभूत रक्त चाचण्या करतो आणि पुढील काही दिवसांत फॉलो-अप कन्सल्टेशनसाठी पुन्हा जातो. वेळेवर निदान आणि उपचार झाले, तर हॉस्पिटलमध्ये दाखल न होताही आजारावर प्रभावीपणे नियंत्रण मिळवता येते. तरीही, फक्त हॉस्पिटलायझेशन कव्हर करणाऱ्या 'स्टॅंडर्ड पॉलिसी'मध्ये कन्सल्टेशन, निदान आणि औषधांचा हा सर्व खर्च स्वतःच्या खिशातूनच करावा लागतो.

नेमक्या याच ठिकाणी 'ओपीडी' लाभ महत्वाचे ठरतात. ते वेळेवर उपचार सुरू करण्यास मदत करतात. वृद्ध व्यक्ती, लहान मुले आणि आधीपासून

आजार असलेल्या लोकांसाठी, वेळेत मिळणारे 'आउटपेजंट केअर' आजाराला लवकर बरे होण्यासाठी आणि उपचारांचा एकूण खर्च नियंत्रणात ठेवण्यासाठी अत्यंत फायदेशीर ठरू शकते.

वैद्यकीय खर्चाचे व्यवस्थापन सुलभ

डिजिटल सेवांचा 'इन्शुरन्स ऑफरिंग'मध्ये समावेश झाल्यामुळे 'हेल्थकेअर इकोसिस्टीम'ही प्रगती करत आहे. आज अनेक 'इन्शुरर' 'ओपीडी कव्हेर'चा भाग म्हणून टेलिमेडिसिन कन्सल्टेशन, ऑप-आधारित अपॉइंटमेंट बुकिंग, डिजिटल प्रीस्क्रिप्शन सपोर्ट आणि निदान केंद्रावर कॅशलेस अॅक्सेस आदी सुविधा देतात. या सेवांमुळे विशेषतः आरोग्य सेवांची मागणी अचानक वाढते अशा काळात, रुग्णांना उपचार मिळणे अधिक सुलभ आणि सोयीचे होते. कन्सल्टेशन आणि निदानाव्यतिरिक्त, अनेक ओपीडी-सक्षम हेल्थ प्लॅन्समध्ये आता वेलनेस प्रोग्राम्स, वार्षिक आरोग्य तपासणी आणि प्रतिबंधात्मक हेल्थकेअर लाभांचा समावेश असतो. कित्येक प्रकरणांमध्ये, 'हेल्थ इन्शुरन्स प्लॅन' अंतर्गत मिळणारे 'ओपीडी' लाभ हे पॉलिसीधारकांना भरलेल्या वार्षिक प्रीमियमच्या जवळपास दुप्पट ते चौपट असू शकतात. त्यामुळे नियमित वैद्यकीय खर्चाचे व्यवस्थापन करणे सुलभ जाते.

विमा सल्लागाराशी संपर्क साधा

'ओपीडी कव्हेर'चे मूल्यमापन करताना, पॉलिसीधारकांनी त्यांच्या प्लॅनमध्ये नेमके काय समाविष्ट आहे हे स्पष्टपणे समजून घेतले पाहिजे आणि कन्सल्टेशन, निदान, वेलनेस सेवा, नेटवर्क हॉस्पिटल्स किंवा क्लेमशी संबंधित मदतीबाबत कोणत्याही स्पष्टीकरणासाठी विमा सल्लागार किंवा इन्शुरन्स कंपनीशी संपर्क साधण्यास संकोच करू नये. पावसाळा हा ऋतू आपल्याला याची आठवण करून देतो, की आरोग्य नियोजनाची व्याप्ती केवळ 'हॉस्पिटलायझेशन कव्हेर'पुरती मर्यादित नसावी. हंगामी आजार हे अनेक भारतीय कुटुंबांसाठी वारंवार समोर येणारे वास्तव असून, वेळेत मिळणारे 'आउटपेजंट केअर' आरोग्याचे धोके आणि आर्थिक ताण या दोन्ही गोष्टी कमी करण्यात महत्वाची भूमिका बजावू शकते.

(लेखक 'बजाज जनरल इन्शुरन्स'चे चीफ टेक्निकल ऑफिसर (कमर्शियल) आहेत.)

